

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความมั่นคงในชีวิตสมรสของคู่สมรสที่มีระยะเวลาในการสมรสไม่น้อยกว่า 20 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร

ประชากรและการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

คู่สมรสผู้ชายและผู้หญิง สัญชาติไทย ที่จดทะเบียนสมรสหรือไม่จดทะเบียนสมรสก็ได้ มีระยะเวลาสมรสไม่น้อยกว่า 20 ปี และพักอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง

คู่สมรสผู้ชายและผู้หญิง สัญชาติไทย อายุระหว่าง 40-60 ปี มีการศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ขึ้นไป ที่จดทะเบียนสมรสหรือไม่จดทะเบียนสมรสก็ได้ ที่พักอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ไม่ต่ำกว่า 5 ปี และมีระยะเวลาสมรสไม่น้อยกว่า 20 ปี จำนวน 330 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความสมัครใจในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นคู่สมรสที่พักอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ตามที่ตั้งของพื้นที่ คือ เขตชั้นใน เขตชั้นกลาง และเขตชั้นนอก (สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร, 2544) ดังนี้

1. เขตชั้นใน ประกอบด้วย 21 เขตปกครอง ได้แก่ พระนคร ป้อมปราบศัตรูพ่าย ปทุมวัน สัมพันธวงศ์ บางรัก ยานนาวา สาทร บางคอแหลม ดุสิต บางซื่อ พญาไท ราชเทวี ห้วยขวาง คลองเตย จตุจักร ธนบุรี คลองสาน บางกอกน้อย บางกอกใหญ่ ดินแดง และวัฒนา
2. เขตชั้นกลาง ประกอบด้วย 18 เขตปกครอง ได้แก่ พระโขนง ประเวศ บางเขน บึงกุ่ม บางกะปิ ลาดพร้าว บางพลัด ภาษีเจริญ จอมทอง ราษฎร์บูรณะ สวนหลวง บางนา ทุ่งครุ บางแค วังทองหลาง คันนายาว สะพานสูง และสายไหม
3. เขตชั้นนอก ประกอบด้วย 11 เขตปกครอง ได้แก่ มีนบุรี ดอนเมือง หนองจอก ลาดกระบัง ดลิ่งชัน หนองแขม บางขุนเทียน หลักสี่ คลองสามวา บางบอน และทวีวัฒนา

จำนวนทั้งสิ้น 330 คน จากนั้นแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามเขตพื้นที่ที่พักอาศัยของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยเทคนิคการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) กลุ่มละ 110 คน โดยแบ่งเป็น

พื้นที่ที่พักอาศัยของกลุ่มตัวอย่างในเขต กรุงเทพมหานคร	คู่สมรสที่มีระยะเวลาการสมรสไม่น้อยกว่า 20 ปี (คน)
เขตชั้นใน	110
เขตชั้นกลาง	110
เขตชั้นนอก	110
รวม	330

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป จำนวน 12 ข้อ
2. แบบทดสอบบุคลิกภาพ จำนวน 48 ข้อ
3. แบบสอบถามวัดระดับการยอมรับซึ่งกันและกัน จำนวน 12 ข้อ
4. แบบสอบถามวัดระดับการสื่อสารกันอย่างมีประสิทธิภาพ จำนวน 10 ข้อ
5. แบบสอบถามวัดระดับความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต จำนวน 10 ข้อ
6. แบบสอบถามวัดระดับปัจจัยทางสังคม จำนวน 10 ข้อ
7. แบบสอบถามวัดระดับความมั่นคงในชีวิตสมรส จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย

1.1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระยะเวลาในการสมรส จำนวนบุตร อายุบุตรคนแรก และสถานภาพชีวิตสมรสในปัจจุบัน ประกอบด้วย ข้อคำถามที่ 1, 2, 4, 6, 7 และ 10

1.2 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาหาปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อความมั่นคงในชีวิตสมรส ประกอบด้วย

ข้อคำถามที่ 3 เพื่อศึกษาข้อมูลของอายุเมื่อแรกสมรส

ข้อคำถามที่ 5 เพื่อศึกษาข้อมูลของระยะเวลาการคบหาก่อนสมรส

ข้อคำถามที่ 8 เพื่อศึกษาข้อมูลของระดับการศึกษา

ข้อคำถามที่ 9 เพื่อศึกษาข้อมูลฐานะทางเศรษฐกิจ

ข้อคำถามที่ 11 เพื่อศึกษาข้อมูลสถานภาพสมรสของบิดามารดา

ข้อคำถามที่ 12 เพื่อศึกษาข้อมูลลักษณะโครงสร้างครอบครัว

ตอนที่ 2 แบบทดสอบบุคลิกภาพ

ลักษณะแบบสอบถาม

เป็นแบบวัดลักษณะพฤติกรรม ท่าที ความรู้สึกนึกคิด และการกระทำที่บุคคลได้ตอบต่อสิ่งแวดล้อม ใช้ประเมินบุคลิกภาพ 2 ลักษณะ คือ แสดงออกหรือเก็บตัว (Extraversion-Introversion) และ ไม่มั่นคงทางอารมณ์หรือมั่นคงทางอารมณ์ (Neuroticism-Stability) โดยใช้เทคนิคบังคับให้เลือกตอบ (Force – Choice technique) โดยให้ผู้ตอบเลือกคำตอบที่คิดว่าตรงกับลักษณะนิสัยของตนเอง โดยตอบ “ใช่” “ไม่ใช่” หรือ “ไม่แน่ใจ” (จินตนา กมลพันธ์, 2545)

มาตรานี้มีความน่าเชื่อถือในระดับที่น่าพอใจ จากที่ใช้ในการศึกษาของ จินตนา กมลพันธ์ (2545) พบว่ามีค่าความเที่ยงที่ได้จากวิธี Test-retest ของ Scale-E เท่ากับ 0.91 และ Scale-N เท่ากับ 0.90 และมีค่าความตรง (Validity) จากการศึกษาของ Bening (อ้างใน จินตนา กมลพันธ์, 2545) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบพบว่า ใน Scale ด้านการแสดงตัว-เก็บตัว มีค่าความตรงเท่ากับ 0.64-0.78 และค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ของ Scale-E เท่ากับ 0.8348 และ Scale-N เท่ากับ 0.8838

การสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบบุคลิกภาพที่จินตนา กมลพันธ์ (2545) ปรับปรุงมาจาก The Maudsley Personality Inventory (MPI) ที่สร้างโดย H.J. Eysenck ฉบับภาษาไทย แปลและเรียบเรียงโดยเกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว แล้วมาปรับปรุงให้สอดคล้องครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการ โดยมีจำนวนข้อกระทงทั้งหมด 48 ข้อ แบ่งเป็น Scale-E และ Scale-N ดังนี้

Scale	ข้อที่
Scale-E	1, 4, 5, 8, 9, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48
Scale-N	2, 3, 6, 7, 10, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43, 45, 47

อีกทั้งยังแบ่งข้อกระทงออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1.1 ข้อกระทงเชิงบวกมีจำนวน 39 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 17, 19, 20, 21, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 32, 33, 34, 35, 37, 38, 39, 41, 43, 44, 45, 46, 47 และข้อที่ 48

1.2 ข้อกระทงเชิงลบมีจำนวน 9 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 14, 16, 18, 22, 24, 30, 36, 40 และข้อที่ 42

2. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบบุคลิกภาพให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและแก้ไขในขั้นต้น และให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านคือ นักจิตวิทยา 1 ท่าน นักเพศศาสตร์ 1 ท่าน และแพทย์ที่ทำงานด้านครอบครัว 1 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity)

3. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบจำนวน 48 ข้อ ที่ปรับปรุงแล้วตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยนพนธ์ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างคู่สมรสที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องภายใน (Cronbach's Coefficient of Internal Consistency) พบว่า Scale-E มีค่าเท่ากับ 0.61 และ Scale-N มีค่าเท่ากับ 0.78

4. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบจำนวน 48 ข้อ ไปเก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่างคู่สมรสจำนวน 330 คน และนำมาวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องภายใน (Cronbach's Coefficient of Internal Consistency) พบว่า Scale-E มีค่าเท่ากับ 0.69 และ Scale-N มีค่าเท่ากับ 0.88

เกณฑ์การให้คะแนน

เนื่องจากการกำหนดให้ข้อกระทงมีทั้งข้อความเชิงบวกและข้อความเชิงลบ ดังนั้นการคำนวณให้คะแนนแต่ละข้อซึ่งมีกำหนดดังในตาราง

คำตอบ	คะแนนข้อความเชิงบวก	คะแนนข้อความเชิงลบ
ใช่	2	0
ไม่แน่ใจ	1	1
ไม่ใช่	0	2

เมื่อรวมคะแนนจากข้อกระทงเชิงบวกและข้อกระทงเชิงลบแล้ว ถ้าคะแนนของลักษณะบุคลิกภาพแบบแสดงออกและเก็บตัวมีคะแนนสูง หมายถึง คู่สมรสมีลักษณะบุคลิกภาพแบบแสดงออก คะแนนต่ำ หมายถึง คู่สมรสมีมีลักษณะบุคลิกภาพแบบเก็บตัว ถ้าคะแนนของลักษณะบุคลิกภาพแบบไม่มั่นคงทางอารมณ์และมั่นคงทางอารมณ์มีคะแนนสูง หมายถึง คู่สมรสมีลักษณะบุคลิกภาพแบบไม่มั่นคงทางอารมณ์ คะแนนต่ำ หมายถึง คู่สมรสมีมีลักษณะบุคลิกภาพแบบมั่นคงทางอารมณ์

ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดระดับการยอมรับกันและกัน

ลักษณะแบบสอบถาม

เป็นแบบวัดการยอมรับในความเหมือนและแตกต่างกันของคู่สมรส ทั้งเรื่องของรูปร่างหน้าตา ความคิดเห็น ทักษะคิด รวมทั้งความรู้สึกนึกคิด การตอบสนองทางด้านร่างกายและอารมณ์ที่สามารถยอมรับและปรับเข้าหากันได้ โดยให้ผู้ตอบรายงานความรู้สึกและพฤติกรรมในแต่ละข้อความ โดยแบ่งมาตราประเมินค่า 5 ระดับ คือ จริงที่สุด จริงเป็นส่วนใหญ่ จริงจริงบ้าง ไม่จริงเลย มาตรานี้มีความน่าเชื่อถือในระดับที่น่าพอใจ จากการที่ใช้ในการศึกษาของ สุมิตรา รัฐประสาธ (2537) พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องภายใน (Cronbach's Coefficient of Internal Consistency) เท่ากับ 0.92

การสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของการยอมรับกันและกันระหว่างคู่สมรส

2. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามที่ใช้วัดระดับการยอมรับกันและกันโดยศึกษาจากแบบวัดการยอมรับกันและกันของ สุมิตรา รัฐประสาธ (2537) ซึ่งดัดแปลงมาจากแนวคิดของ Little (1982) และนำมาดัดแปลง ปรับภาษา เพิ่มข้อ ลดข้อ ดัดแปลงข้อกระทงทั้งทางบวกและทางลบ เพื่อให้สอดคล้องครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษา โดยมีจำนวนข้อกระทงทั้งหมด 12 ข้อ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

2.1 ข้อกระทงเชิงบวกมีจำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1, 2, 5, 6, 9, 10, 11 และข้อที่ 12

2.2 ข้อกระทงเชิงลบมีจำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 3, 4, 7 และข้อที่ 8

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามวัดระดับการยอมรับกันและกันให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและแก้ไขในขั้นต้น และให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านคือ นักจิตวิทยา 1 ท่าน นักเพศศาสตร์ 1 ท่าน และแพทย์ที่ทำงานด้านครอบครัว 1 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity)

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามจำนวน 12 ข้อ ที่ปรับปรุงแล้วตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างคู่สมรสที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องภายใน (Cronbach's Coefficient of Internal Consistency) พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.76

5. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบจำนวน 12 ข้อ ไปเก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่างคู่สมรสจำนวน 330 คน และนำมาวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องภายใน (Cronbach's Coefficient of Internal Consistency) พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.79

เกณฑ์การให้คะแนน

เนื่องจากกำหนดให้ข้อกระทงมีทั้งข้อความเชิงบวกและข้อความเชิงลบ ดังนั้นการคำนวณให้คะแนนแต่ละข้อซึ่งมีการกำหนดดังในตาราง

คำตอบ	คะแนนข้อความเชิงบวก	คะแนนข้อความเชิงลบ
จริงที่สุด	5	1
จริงเป็นส่วนใหญ่	4	2
จริง	3	3
จริงบ้าง	2	4
ไม่จริงเลย	1	5

เมื่อรวมคะแนนจากข้อกระทงเชิงบวกและข้อกระทงเชิงลบแล้ว คะแนนสูง หมายถึง คู่สมรสมีการยอมรับกันและกันมาก คะแนนต่ำ หมายถึง คู่สมรสมีการยอมรับกันและกันน้อย

ตอนที่ 4 แบบสอบถามวัดระดับการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

ลักษณะแบบสอบถาม

เป็นแบบวัดความสามารถในการสื่อสารกันอย่างชัดเจนของคู่สมรส สามารถเปิดเผยความรู้สึกนึกคิดของตนให้อีกฝ่ายรับรู้และมีความเข้าใจที่ตรงกัน และทำให้อีกฝ่ายมีความพึงพอใจ เป็นทั้งผู้พูดและผู้ฟังที่ดี มีการสื่อสารทั้งภาษาพูดและภาษาท่าทางการแสดงออกต่าง ๆ โดยให้ผู้ตอบรายงานว่าตนทำพฤติกรรมการสื่อสารในแต่ละกระทงบ่อยเพียงใด ตามมาตราประเมินค่า 5 ระดับ คือ จริงที่สุด จริงเป็นส่วนใหญ่ จริง จริงบ้าง ไม่จริงเลย

มาตรานี้มีความน่าเชื่อถือ จากการที่ใช้ในการศึกษาของ กนิษฐา บุญยัง (2541) พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องภายใน (Cronbach's Coefficient of Internal Consistency) เท่ากับ 0.4856

การสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของการสื่อสารระหว่างคู่สมรส
2. พัฒนาแบบสอบถามที่ใช้วัดระดับการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพจากแบบสอบถามการสื่อสารกันอย่างมีประสิทธิภาพจากงานวิจัยของ กนิษฐา บุญยัง (2541) โดยดัดแปลง ปรับ

ภาษา เพิ่มข้อ ลดข้อ ดัดแปลงข้อกระทงทั้งทางบวกและทางลบ เพื่อให้สอดคล้องครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษาโดยมีจำนวนข้อกระทงทั้งหมด 10 ข้อ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

2.1 ข้อกระทงเชิงบวกมีจำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1, 4, 5, 6, 7, 8 และข้อที่ 9

2.2 ข้อกระทงเชิงลบมีจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 2, 3 และข้อที่ 10

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามวัดระดับการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและแก้ไขในขั้นต้น และให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านคือ นักจิตวิทยา 1 ท่าน นักพฤกษศาสตร์ 1 ท่าน และแพทย์ที่ทำงานด้านครอบครัว 1 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity)

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามจำนวน 10 ข้อ ที่ปรับปรุงแล้วตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างคู่สมรสที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องภายใน (Cronbach's Coefficient of Internal Consistency) พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.69

5. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบจำนวน 10 ข้อ ไปเก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่างคู่สมรสจำนวน 330 คน และนำมาวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องภายใน (Cronbach's Coefficient of Internal Consistency) พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.71

เกณฑ์การให้คะแนน

เนื่องจากกำหนดให้ข้อกระทงมีทั้งข้อความเชิงบวกและข้อความเชิงลบ ดังนั้นการคำนวณให้คะแนนแต่ละข้อซึ่งมีการกำหนดดังในตาราง

คำตอบ	คะแนนข้อความเชิงบวก	คะแนนข้อความเชิงลบ
จริงที่สุด	5	1
จริงเป็นส่วนใหญ่	4	2
จริง	3	3
จริงบ้าง	2	4
ไม่จริงเลย	1	5

เมื่อรวมคะแนนจากข้อกระทงเชิงบวกและข้อกระทงเชิงลบแล้ว คะแนนสูง หมายถึง คู่สมรสมีประสิทธิภาพในการสื่อสารสูง คะแนนต่ำ หมายถึง คู่สมรสมีประสิทธิภาพในการสื่อสารต่ำ

ตอนที่ 5 แบบสอบถามวัดระดับความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต

ลักษณะแบบสอบถาม

เป็นแบบวัดการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันของคู่สมรส ทั้งกิจกรรมภายในและภายนอกบ้าน รวมถึงการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การให้เกียรติซึ่งกันและกัน การเข้าใจ เห็นใจ และให้กำลังใจกันของคู่สมรส โดยให้ผู้ตอบแสดงถึงความบ่อยในพฤติกรรมของความเป็นเพื่อนคู่ชีวิตของคู่สมรส โดยแบ่งมาตราประเมินค่าเป็น 5 ระดับ คือ เป็นประจำ ค่อนข้างบ่อย เป็นบางครั้ง นาน ๆ ครั้ง ไม่เคยเลย

มาตรานี้มีความน่าเชื่อถือในระดับน่าพอใจ จากการที่ใช้ในการศึกษาของ กนิษฐา บุญยัง (2541) พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องภายใน (Cronbach's Coefficient of Internal Consistency) เท่ากับ 0.7364

การสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต
2. ผู้วิจัยพัฒนาแบบสอบถามจากแบบสอบถามความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต ของกนิษฐา บุญยัง (2541) โดยดัดแปลง ปรับภาษา เพิ่มข้อ ลดข้อ ดัดแปลงข้อกระทงทั้งทางบวกและทางลบ เพื่อให้สอดคล้องครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษาโดยมีจำนวนข้อกระทงทั้งหมด 10 ข้อ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

2.1 ข้อกระทงเชิงบวกมีจำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 7, 8, 9 และข้อที่ 10

2.2 ข้อกระทงเชิงลบมีจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 2 และข้อที่ 6

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามวัดระดับความเป็นเพื่อนคู่ชีวิตให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและแก้ไขในขั้นต้น และให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านคือ นักจิตวิทยา 1 ท่าน นักเพศศาสตร์ 1 ท่าน และแพทย์ที่ทำงานด้านครอบครัว 1 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity)

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามจำนวน 10 ข้อ ที่ปรับปรุงแล้วตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างคู่สมรสที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องภายใน (Cronbach's Coefficient of Internal Consistency) พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.69

5. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบจำนวน 10 ข้อ ไปเก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่างคู่สมรสจำนวน 330 คน และนำมาวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องภายใน (Cronbach's Coefficient of Internal Consistency) พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.78

เกณฑ์การให้คะแนน

เนื่องจากกำหนดให้ข้อกระทงมีทั้งข้อความเชิงบวกและข้อความเชิงลบ ดังนั้น การคำนวณให้คะแนนแต่ละข้อซึ่งมีการกำหนดดังในตาราง

คำตอบ	คะแนนข้อความเชิงบวก	คะแนนข้อความเชิงลบ
เป็นประจำ	5	1
ค่อนข้างบ่อย	4	2
เป็นบางครั้ง	3	3
นาน ๆ ครั้ง	2	4
ไม่เคยเลย	1	5

เมื่อรวมคะแนนจากข้อกระทงเชิงบวกและข้อกระทงเชิงลบแล้ว คะแนนสูง หมายถึง คู่สมรสมีความเป็นเพื่อนคู่ชีวิตสูง คะแนนต่ำ หมายถึง คู่สมรสมีความเป็นเพื่อนคู่ชีวิตต่ำ

ตอนที่ 6 แบบสอบถามปัจจัยทางสังคม

ลักษณะแบบสอบถาม

เป็นแบบวัดความคาดหวังของสังคมต่อค่านิยมการแต่งงานและการใช้ชีวิตสมรส อิทธิพลจากปัจจัยทางเศรษฐกิจหรือฐานะทางครอบครัวและหน้าที่การงาน ได้แก่ ข้อที่ 1, 2, 3, 4 และ 5 แบบวัดการส่งเสริมและสนับสนุนจากบุคคลที่มีความสำคัญในการที่จะตัดสินใจแต่งงานและดำเนินชีวิตคู่ ซึ่งบุคคลที่มีความสำคัญต่อคู่สมรส ได้แก่ พ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน ได้แก่ ข้อที่ 6, 7, 8, 9 และ 10 โดยให้ผู้ตอบแสดงความรู้สึกต่อปัจจัยทางสังคมเหล่านี้ โดยแบ่งมาตราประเมินค่าเป็น 5 ระดับ คือ จริงที่สุด จริงเป็นส่วนใหญ่ จริง จริงบ้าง ไม่จริงเลย

มาตรานี้มีความน่าเชื่อถือในระดับที่น่าพอใจ จากการที่ใช้ในการศึกษาของกิติมา วิศวพลานนท์ (2543) พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายใน (Cronbach's Coefficient of Internal Consistency) เท่ากับ 0.66 และ 0.60

การสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องอิทธิพลของสังคมรอบตัว และการสนับสนุนจากบุคคลนัยสำคัญ
2. ผู้วิจัยพัฒนาแบบสอบถามจากแบบสอบถามวัดระดับอิทธิพลสังคมรอบตัว และแบบสอบถามการสนับสนุนจากบุคคลนัยสำคัญ ของกิติมา วิศวพลานนท์ (2543) โดยดัดแปลง

ปรับภาษา เพิ่มข้อ สดข้อ ดัดแปลงข้อกระทงทั้งทางบวกและทางลบ เพื่อให้สอดคล้องครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษาโดยมีจำนวนข้อกระทงทั้งหมด 10 ข้อ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

แบบสอบถามวัดระดับอิทธิพลสังคมรอบตัว ได้แก่ ข้อที่ 1, 2, 3, 4 และ 5

แบบสอบถามการสนับสนุนจากบุคคลนัยสำคัญ ได้แก่ ข้อที่ 6, 7, 8, 9 และ 10

และเป็นข้อกระทงเชิงบวกทั้งหมด

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามปัจจัยทางสังคมให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและแก้ไขในขั้นต้น และให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านคือ นักจิตวิทยา 1 ท่าน นักเพศศาสตร์ 1 ท่าน และแพทย์ ที่ทำงานด้านครอบครัว 1 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity)

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามจำนวน 10 ข้อ ที่ปรับปรุงแล้วตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างคู่สมรสที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องภายใน (Cronbach's Coefficient of Internal Consistency) พบว่า แบบสอบถามวัดระดับอิทธิพลสังคมรอบตัว มีค่าเท่ากับ 0.89 และ แบบสอบถามการสนับสนุนจากบุคคลนัยสำคัญ มีค่าเท่ากับ 0.91

5. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบจำนวน 10 ข้อ ไปเก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่างคู่สมรสจำนวน 330 คน และนำมาวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องภายใน (Cronbach's Coefficient of Internal Consistency) พบว่า แบบสอบถามวัดระดับอิทธิพลสังคมรอบตัว มีค่าเท่ากับ 0.91 และ แบบสอบถามการสนับสนุนจากบุคคลนัยสำคัญ มีค่าเท่ากับ 0.85

เกณฑ์การให้คะแนน

เนื่องจากกำหนดให้ข้อกระทงเป็นข้อความเชิงบวกทั้งหมด ดังนั้น การคำนวณให้คะแนนแต่ละข้อมีการกำหนดดังในตาราง

คำตอบ	เกณฑ์การให้คะแนน
จริงที่สุด	5
จริงเป็นส่วนใหญ่	4
จริง	3
จริงบ้าง	2
ไม่จริงเลย	1

เมื่อรวมคะแนนระดับอิทธิพลสังคมรอบตัวในทุกข้อกระทงแล้วจะมีระดับคะแนนตั้งแต่ 5-25 คะแนน โดยคะแนนสูง หมายถึง อิทธิพลสังคมรอบตัวมีผลต่อการใช้ชีวิตสมรสสูง คะแนนต่ำ หมายถึง อิทธิพลสังคมรอบตัวมีผลต่อการใช้ชีวิตสมรสต่ำ และเมื่อรวมคะแนนการสนับสนุนจากบุคคลนัยสำคัญในทุกข้อกระทงแล้วจะมีระดับคะแนนตั้งแต่ 5-25 คะแนน โดยคะแนนสูง หมายถึง การสนับสนุนจากบุคคลนัยสำคัญมีผลต่อการใช้ชีวิตสมรสสูง คะแนนต่ำ หมายถึง การสนับสนุนจากบุคคลนัยสำคัญมีผลต่อการใช้ชีวิตสมรสต่ำ

ตอนที่ 7 แบบสอบถามความมั่นคงในชีวิตสมรส

ลักษณะแบบสอบถาม

เป็นการวัดความรู้สึกของคู่สมรสในด้านของความรู้สึกรักใคร่ผูกพัน ห่วงใยกัน เห็นคุณค่าซึ่งกันและกัน ความรู้สึกที่ไม่เห็นด้วยกับการเลือกการแยกทางเป็นทางออก และการที่คู่สมรสไม่ประสงค์ที่จะเลือกวิถีทางอื่นในการดำรงชีวิต โดยให้ผู้ตอบรายงานความรู้สึกและพฤติกรรมในแต่ละข้อกระทง ตามมาตราประเมินค่า 5 ระดับ คือ เป็นประจำ ค่อนข้างบ่อย เป็นบางครั้ง นาน ๆ ครั้ง ไม่เคยเลย

มาตรานี้มีความน่าเชื่อถือในระดับที่น่าพอใจ จากการใช้ในการศึกษาของสุมิตรา รัฐประสาธ (2537) พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องภายใน (Cronbach's Coefficient of Internal Consistency) เท่ากับ 0.85

การสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของความมั่นคงในชีวิตสมรส
2. ผู้วิจัยพัฒนาแบบสอบถามโดยดัดแปลง ปรับภาษา เพิ่มข้อ ลดข้อ ดัดแปลงข้อกระทง ทั้งทางบวกและทางลบ เพื่อให้สอดคล้องครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษา จากแบบสอบถามความมั่นคงในชีวิตสมรส ของสุมิตรา รัฐประสาธ (2537) ซึ่งได้ดัดแปลงจากแนวคิดเรื่อง Measuring Marital Instability ของ Booth และ Johnson (1983) และมาตรวัดระดับความมั่นคงในชีวิตสมรสของ Sabateli (1984) และขั้นตอนการหย่าร้างของ นางลักษณ เทพสวัสดิ์ (2531) โดยมีจำนวนข้อกระทงทั้งหมด 15 ข้อ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

2.1 ข้อกระทงเชิงบวกมีจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 3, 4, 7, 10, 11 และข้อที่ 15

2.2 ข้อกระทงเชิงลบมีจำนวน 9 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1, 2, 5, 6, 8, 9, 12, 13 และ

ข้อที่ 14

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความมั่นคงในชีวิตสมรสให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและแก้ไขในขั้นต้น และให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านคือ นักจิตวิทยา 1 ท่าน นักพฤกษศาสตร์ 1 ท่าน และแพทย์ที่ทำงานด้านครอบครัว 1 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity)

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามจำนวน 15 ข้อ ที่ปรับปรุงแล้วตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างคู่สมรสที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องภายใน (Cronbach's Coefficient of Internal Consistency) พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.82

5. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบจำนวน 15 ข้อ ไปเก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่างคู่สมรสจำนวน 330 คน และนำมาวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องภายใน (Cronbach's Coefficient of Internal Consistency) พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.78

เกณฑ์การให้คะแนน

เนื่องจากกำหนดให้ข้อกระทงมีทั้งข้อความเชิงบวกและข้อความเชิงลบ ดังนั้นการคำนวณให้คะแนนแต่ละข้อซึ่งมีการกำหนดดังในตาราง

คำตอบ	คะแนนข้อความเชิงบวก	คะแนนข้อความเชิงลบ
เป็นประจำ	5	1
ค่อนข้างบ่อย	4	2
เป็นบางครั้ง	3	3
นาน ๆ ครั้ง	2	4
ไม่เคยเลย	1	5

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยติดต่อผู้ประสานงานเพื่อขอความร่วมมือในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการ จากนั้นอธิบายและชี้แจงลักษณะแบบสอบถามและมอบตัวอย่างแบบสอบถามให้ผู้ประสานงานพิจารณา อธิบาย วิธีการตอบแบบสอบถาม การแจกของที่ระลึกให้แก่ผู้ตอบแบบสอบถาม และกำหนดระยะเวลาในการเก็บแบบสอบถามคืนให้แก่ผู้ทำหน้าที่ประสานงาน

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แจกให้ผู้ประสานงาน พร้อมทั้งให้ผู้ประสานงานเป็นผู้รวบรวมแบบสอบถามที่แจกให้กลุ่มตัวอย่างไว้ หากว่ากลุ่มตัวอย่างไม่สามารถอ่านและเขียนได้ ผู้ประสานงานจะช่วยอ่านแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างฟัง และผู้วิจัยจะมาเก็บแบบสอบถามคืนจากผู้ประสานงานตามระยะเวลาที่กำหนด

3. นำแบบสอบถามที่ได้คืนมา คัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ คือ คุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างถูกต้องตามที่ต้องการ และมีการตอบแบบสอบถามทุกตอน ทุกข้อ

4. คิดคะแนนการตอบแบบสอบถามทั้ง 330 ชุด และนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ผู้วิจัยเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 28 กรกฎาคม 2549 ถึงวันที่ 5 ตุลาคม 2549 โดยสามารถเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์คืนได้ 330 ชุด จากแบบสอบถามที่แจกไปทั้งสิ้น 500 ชุด ดังนั้นแบบสอบถามที่เก็บคืนได้คิดเป็นร้อยละ 66

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อสรุปข้อมูลที่ได้จากการศึกษา คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์หาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความมั่นคงในชีวิตสมรสของคู่สมรสที่มีระยะเวลาในการสมรสไม่น้อยกว่า 20 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร และสร้างสมการพยากรณ์โอกาสการเกิดความมั่นคงในชีวิตสมรส โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อคัดเลือกตัวแปรเข้าสู่สมการถดถอยพหุคูณ